

REKOMENDOWANE LEKTURY

Litwa i Polska - Warszawa 2023

Speaker : Małgorzata Kołaczek

Kontakt: biuro@fundacjawstronedialogu.pl

Literatura:

Z perspektywy naukowej przystępne są:

- Nie bój się Cygana - Adam Bartosz - dość wiekowa już, ale miała reedycję w 2004
 - Cyganie na polskich drogach - Jerzy Ficowski - absolutna klasyka
 - Polska Roma. Tradycja i nowoczesność - Agnieszka Kowarska - kulturowo zorientowana, bada tradycje, zwyczaje i zasady w Polskiej Romie - tu będą skalania, Romanipen, rody etc.
 - Od Cyganów do Romów: z Indii do Unii Europejskiej - Lech Mróz - dobra antropologia, aktualna, cała historia do współczesności
 - Dzieje Cyganów - Angus Fraser - kolejny klasyk - dużo informacji o sytuacji Romów w XVI, XVII, XVIII etc. wieku z podziałem na kraje - też cała historia do współczesności.
- + o zagładzie Głosy Pamięci nr 7, poświęcone losom Romów w KL A-B i podczas II wojny (można online zamówić w Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau)
- + "Świąty Cyganów. Problemy Romów" 2017 - pokłosie fantastycznej konferencji w Gdańsku, organizowanej przez Nadbałtyckie Centrum Kultury
- Kapralski Sławomir, Naród z popiołów. Pamięć zagłady a tożsamość Romów, Warszawa 2012
- Kapralski Sławomir, Kołaczek Małgorzata, Talewicz-Kwiatkowska Joanna, Kierunek przyszłość: 25 lat wolności i Romowie, Kraków 2015
- Kapralski Sławomir, Martyniak Maria, Talewicz-Kwiatkowska Joanna, Głosy Pamięci 7. Romowie w KL Auschwitz, Oświęcim 2011
- Kołaczek Małgorzata, Etniczna mobilizacja Romów a Unia Europejska. Polska, Słowacja, Węgry, Kraków 2014
- Kwadrans Łukasz, Edukacja Romów. Studium porównawcze na przykładzie Czech, Polski i Słowacji, Wrocław-Wałbrzych 2008
- Nowicka Ewa, 2003, Romowie o sobie i dla siebie. Nowe problemy i nowe działania w pięciu krajach Europy Środkowo-Wschodniej, Warszawa: Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego.
- Talewicz-Kwiatkowska Joanna, Wpływ aktywności finansowej na położenie społeczne Romów w Polsce, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2013

Reportaż/beletrystyka

- Cygański chłopiec - Mikey Walsh - dojrzewanie chłopca, który od zawsze był inny w swojej tradycyjnej społeczności, która nie akceptuje homoseksualizmu
- Papusza - Angelika Kuźniak

- Ptak umarłych - Edward Dębicki - świetny edukacyjnie - czas wojny
- Cygan to Cygan - Lidia Ostałowska - cykl reportaży z Europy Środkowej, Wschodniej i Pół-Wschodniej, książka niedawno miała reedycję
- Biedni Romowie, żli Cyganie - Norbert Mappes - Niediek - reportaże o współczesnej sytuacji Romów (2014) – wspomniana na warsztatach
- Cyganie. Spotkania z nielubianym narodem - Rolf Bauerdick - nowy cykl reportaży (2015), podejmujący mocno kwestię osad romskich, a także polityki wobec Romów na Węgrzech, Rumunii i w Niemczech
- Karl- Markus Gauß , Psożercy ze Svini, Wydawnictwo Czarne , Wołowiec 2004 – wspomniane w drugim dniu zajęć – o osadach romskich na Słowacji
- Chyba za nami nie traficie - Jacek Milewski - reportaże o Romach we współczesnej Polsce, oparte na anegdotach z życia autora - wieloletniego nauczyciela w szkole dla dzieci romskich w Suwałkach
- Ostatni tabor - Joanna Drużyńska - reportaż o nakazie osiedlenia Romów w Polsce i konsekwencjach - przeplatane indywidualnymi historiami, dokumentami, wypowiedziami naukowców i Romów
- Ja nie jestem Miriam - Majgul Axelsson
- Mano. Chłopiec, który nie wiedział, gdzie jest - Anja Tuckermann, Fundacja Dialog-Pheniben, Wydawnictwo Nisza 2014
- Jud Nirenberg, Johann Trollmann i romski ruch oporu wobec nazistów, Fundacja Dialog-Pheniben, Oświęcim 2017 – możliwość otrzymania e-booka po kontakcie mailowym
- Farby wodne - Lidia Ostałowska - zagłada +spór o ryciny Diny Babbit
- Dzieci Hagar - Anna Sobieska - o wizerunku Cyganów w literaturze polskiej i rosyjskiej od XVIII wieku do teraz
- katalog artystów romskich - po angielsku - Timea Junghaus Meet your neighbours https://www.opensocietyfoundations.org/sites/default/files/neighbours_20090615.pdf
- numer 4/2016 czasopisma "Czas Kultury"; - połowa poświęcona jest gettoizacji Romów
- artykuł o instalacji Tajsza Krzysztofa Gila: https://www.vogue.pl/a/piekno-i-makabra-o-sztuce-krzysztofa-gila?fbclid=IwAR1mzSTFT59Saa5MzF3ABm4Jk6oXj4RrwsRRtXUkuUmmENrhl4EF_U6_c
- materiały edukacji nt. zagłady Romów i Sinti podczas II wojny światowej i czasów przedwojennych w różnych językach, w tym polskim – do wykorzystania jako scenariusze lekcji + materiały dla nauczycieli <http://www.romasintigenocide.eu/polszczyzna/home>
- materiały nt. dyskryminacji ze ścieżkami edukacyjnymi online i offline w różnych językach + historie doświadczeń dyskryminacji młodych ludzi - filmiki <https://www.storiesthatmove.org/pl/strona-glowna/>
- kwartalnik Dialog-Pheniben (pdf) - <https://fundacjawstronedialogu.pl/materiały-edukacyjne/>
- wystawa No Innocent Picture Gallery 8 <http://gallery8.org/en/news/2/73/roma-body-politics-i-no-innocent-picture>

Filmy:

- Tony Gatlif- Vengo, Gadjó Dilo, Latcho Drom (ale też inne filmy)
- Eszter Hajdu – Wyrok na Węgrzech
- Martin Šulík – Cygan
- Aaron Yeger- Naród niepoliczonych – dokument
- Krzysztof Krauzue, Joanna Kos-Krauze – Papusza

Aleksandar Manic – Księga rekordów Szutki

Jasmine Dellal - Opowieści cygańskiego taboru

Aleksandar Petrović – Spotkałem nawet szczęśliwych Cyganów

Jonas Carpignano – Ciambra

Agnieszka Zwiefka - Królowa ciszy

Benedek Fliegauf – To tylko wiatr